

ser i utviklingen av menneskers evne til kommunikasjon. Sammen med musikkforsker Steven Malloch har han satt seg fore å utforske forholdet mellom musikalitet og kommunikasjon. Forfatterne går dypt og bredt til verks ved å samle bidrag fra en rekke fremstående forskere innen ulike fagfelt, løselig knyttet sammen i fem deler. Del 1 omhandler musikalitetens opprinnelse og psykobiologi, del 2 musikalitet, menneskets og personlighetens utvikling, del 3 musikalitet og helbredelse, del 4 musikalitet i pedagogikk og læring og del 5 musikalitet i utøvende sammenheng. Slik blir forholdet mellom musikalitet og kommunikasjon belyst på en flerdimensjonal måte. Eksempelvis tar ulike bidrag for seg hypoteser om musikkens rolle for utviklingen av mennesket, musikkterapeutisk arbeid med traumatiserte barn i krigssteder, kronobiologien i musikalske rytmer og emosjoners nevrovitenskap belyst ved musikk.

Målgruppen for dette imponerende verket er ikke definert, men bidragsyterne er stort sett aktive innen enten musikkforskning eller musikkterapiforskning. Det akademiske nivået og graden av spesialisering i temaene gjør målgruppen smal. Det er tydelig at fagpersonene har fått gå i dybden av sine spesialområder, snarere enn å arbeide med kommunikasjon ut til en bredere lesergruppe. For denne leseren blir boken derfor noe av et paradoks: Temaet musikalitet og kommunikasjon skaper forventninger om tekster som kommuniserer og formidler musikkopplevelse. Verkets form er imidlertid såpass høyintellektuell og spesialisert at det kun vil kommunisere til en liten gruppe spesialister. Det fengende og allmenne ved musikken kommer lite frem. Det samme gjelder helsepersonells behov for klinisk relevans. Det kan oppleves frustrerende når en av hjørnesteinsartiklene i utredningen av musikalitet anvendt i klinisk-terapeutisk virksomhet fokuserer mer på en analyse av forholdet mellom begreper som protomusikalitet, musikalitet og «musicing», enn på anvisninger for praktisk arbeid i helsevesenet med musikk, slik eksempelvis antologien *Musikk og helse* gjør på en klar og lett forståelig måte (1). Derfor vil nok dette forbli en bok for de få. Jeg synes det er synd: Med en strammere disiplinering av de ulike bidragsyterne i retning av allmenngjøring, forenkling og «kommunikativ musikalitet» til lesergruppen kunne dette viktige verket blitt del av en grunnlagslitteratur for en langt større lesergruppe.

Audun Myskja

Senter for livshjelp
Ski

Litteratur

1. Aasgaard T, red. *Musikk og helse*. Oslo: Cappelen akademisk forlag, 2006.

Krevende, svevende og spennende

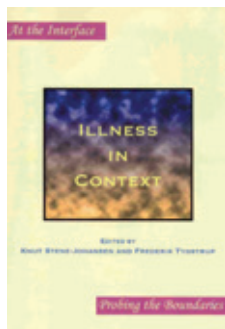
Stene-Johansen K, Tygstrup F, red.

Illness in context

Probing the boundaries. 247 s.

Amsterdam: Rodopi, 2010. Pris EUR 50

ISBN 978-90-420-2943-9

Dette er det nederlandske forlaget Rodopis 65. bok i serien *At the Interface/Probing the Boundaries* – en bokserie med lærd karakter der man drøfter store og komplekse temaer med tverrfaglig tilnærming. Serien inneholder

blikkfangende titler som *The University of Crisis*, *Raising Sexually Pure Kids*, *Cyberculture & New Media* og *Understanding Evil*.

Illness in Context består av 13 artikler forfattet av bidragsytere som spenner vidt i bakgrunn, profesjon og nasjonalitet. Redaktørene Stene-Johansen og Tygstrup har ekspertise innenfor sammenliknende litteratur og kulturvitenskap og er henholdsvis norsk og dansk – to nasjonaliteter som dominerer forfatterlisten. For øvrig er det tre franske, en amerikansk, en engelsk og en svensk forfatter. I tillegg til litteratur og kulturvitenskap har kollegiet ståsted i filosofi, kjønnsforskning, museumsvitenskap og legevitsenskap. Boken er tredelt i klinikk, fenomenologi og arkeologi. Det er bidrag skrevet av leger i alle tre delene.

I første del sammenlikner flere av forfatterne pasienthistorien med den skjønnlitterære fortellingen og medisinen som fagfelt med litteraturen. Argumentasjonen er for det meste god og lettfattelig, mens det i enkelte tilfeller går både fort i svingene og høyt i svevene. Det er uansett interessant å lese filosofens og litteraturviterens beskrivelse av legekunsten fra sine ståsteder, og hvordan de utfordrer «sannheter» vi leger opererer med. I de to siste delene omtaler man i hovedsak sykdom i litteraturen; fenomenologidelen tar for seg hovedsakelig nyere litteratur (f.eks. Chuck Palahniuks *Choke*, Helene Cixous' *The Day I Wasn't There* og Leo Tolstojs *Ivan Iljitsjs død*) og arkeologidelen eldre tekster og diagnoser (f.eks. Amalie Skram, Jacob Paludan, Jean-Bertrand S nec – radesyken, spanskesyken og hysteri).

Med 13 forfattere er det selvsagt stor variasjon i spr kflyt og tema, og fordi temaene er ganske tunge føles det som en fin avveksling   møte en ny penn etter 10–15 sider. De to kanskje beste artiklene er skrevet av redaktørene. De fem norske

bidragene er generelt sterke, interessante og velskrevne. For   få fullt utbytte av de fransk-engelske oversettelsene av de franske tekstene er det sikkert fordelaktig med en viss franskkunnskap. I alle fall fremstår disse tekstene for meg som noe stivere og mindre tilgjengelige enn de øvrige.

Målgruppen burde være alle med en viss interesse for litteratur og mer enn middels interesse for sine pasienter og deres fortellinger. Jeg tror enhver kliniker kan finne flere tekster av interesse mellom disse permene. Men boken er krevende. Den burde passe godt som supplement til biomedisinsk hardkj r i tidlige student r. Jeg anbefaler   plukke artikler som ser fristende ut, fremfor   lese fra perm til perm. Boken har påvirket min m te   tenke om faget v rt og v r tilnærming til pasienten. Forhåpentligvis vil den også påvirkede deg.

Eirik Hugaas Ofstad

Medisinsk avdeling
Nordlandssykehuset
Bodø

Med andre øyne

Verdens helseorganisasjon

Pharmacological treatment of mental disorders in primary health care

68 s, tab. Gen ve: WHO, 2009. Pris CHF 30

ISBN 978-92-4-154769-7

WHO har utgitt en håndbok i psyko-farmakologi. I forordet går det frem at en internasjonalt sammensatt arbeidsgruppe har gjennomgått tilgjengelig litteratur, herunder metaanalyser og oversiktsartikler.

Målet har vært   lage en kunnskapsbasert veiledning for farmakologisk behandling av pasienter med psykiske lidelser. Målgruppen er helsearbeidere i primærhelsetjenesten, først og fremst i land med begrensede ressurser i helsevesenet. Imidlertid kan enkelte av anbefalingene og retningslinjene som gis, også overføres til norske forhold.

I innledningskapitlet er såkalte essensielle legemidler for behandling av psykiske lidelser gjennomgått. Disse legemidlene er valgt ut etter gjennomgang av effekt, bivirkninger, tilgjengelighet og kostnadseffektivitet. Det understrekes at essensiell ikke er det samme som effektiv, og at en rekke legemidler som har sin plass i behandlingen av psykiske lidelser, ikke er anbefalt. Utvalget blir derfor ikke fullstendig ut fra norske forhold, og dette reduserer nytteverdien for norske leger.

Boken er inndelt i kapitler der prinsipper